

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ

Розвиток цифрової економіки та зростання обсягів надання інтернет-послуг зумовили необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку в підприємствах сфери телекомунікацій. Після 2022 року цей сегмент набув особливого значення для економічної безпеки та відновлення бізнес-активності в Україні, адже забезпечує критичну цифрову інфраструктуру, дистанційну роботу та доступ до електронних сервісів. У таких умовах постає потреба у формуванні прозорої системи обліку доходів і витрат провайдерів, адаптованої до вимог МСФЗ 15 «Дохід за договорами з клієнтами» [0], а також у посиленні внутрішнього контролю за якістю послуг.

Проблематика бухгалтерського обліку інтернет-послуг полягає у складності достовірного відображення господарських операцій, пов'язаних із наданням цифрових послуг у динамічному середовищі інформаційних технологій. Однією з головних проблем є ідентифікація фактично виконаних зобов'язань за довгостроковими договорами, що потребує розроблення спеціальних методичних підходів до визначення моменту визнання доходу відповідно до економічної сутності операцій, а не лише за формальними ознаками. Додаткових ускладнень набуває питання коректного розмежування доходів між звітними періодами, особливо за умов передплатної системи обслуговування, коли отримані авансові платежі не завжди відповідають фактичному обсягу наданих послуг.

Розвиток онлайн-торгівлі та інтернет-послуг вимагає нових підходів до організації обліку, зокрема у частині визнання доходів, капіталізації витрат на створення та підтримку вебресурсів, обліку доменів і хостингу як нематеріальних активів. Традиційні методики обліку не повною мірою відповідають умовам функціонування цифрової економіки, а тому необхідне вдосконалення нормативно-правового регулювання, автоматизація облікових процесів і розроблення нових механізмів податкового контролю у сфері інтернет-послуг [1].

Водночас існує проблема недостатнього рівня автоматизації процесів обліку технічного обслуговування та експлуатації мережевої інфраструктури, що зумовлює підвищення ризику помилок у визначенні собівартості послуг. Важливим аспектом є також відсутність єдиних галузевих стандартів контролю достовірності даних щодо споживання трафіку, обліку абонентської бази та розрахунків із клієнтами. Невирішеність зазначених питань обмежує можливості формування об'єктивної інформації для управлінських рішень і створює загрози фінансовій прозорості суб'єктів господарювання, що надають інтернет-послуги.

Удосконалення процесу обліку доходів підприємств, що надають інтернет-послуги, доцільно здійснювати шляхом запровадження деталізованої системи аналітичних рахунків, яка забезпечуватиме можливість групування клієнтів за видами, обсягами та умовами надання послуг. Такий підхід дає змогу створити багаторівневу структуру облікових даних, де аналітика формується не лише за контрагентами, а й за типами підключення (домашні, корпоративні, партнерські мережі), тарифними планами, способами оплати та територіальними сегментами ринку.

Застосування аналітичних рахунків у цьому контексті сприяє більш точному визначенню доходів за кожною групою клієнтів, що особливо важливо для підприємств з великою кількістю абонентів і різними моделями обслуговування.

Ефективний бухгалтерський облік та контроль у сфері інтернет-послуг сприяють не лише підвищенню прозорості фінансової інформації, а й зміцненню цифрової стійкості підприємств. Перспективними напрямками подальших досліджень є гармонізація національних стандартів обліку з міжнародними вимогами, автоматизація контролю та впровадження елементів штучного інтелекту для аналізу облікових даних.

Використання аналітичних рахунків для групування клієнтів за видами інтернет-послуг є не лише засобом підвищення точності обліку доходів, а й інструментом формування ефективної системи контролю, орієнтованої на підтримку управлінських рішень і стратегічного розвитку підприємства у цифровому середовищі.

Список використаних джерел

1. Панасюк В.М., Мельничук І. В., Омецінська І.Я. Облік та оподаткування в інтернет-бізнесі: перспективи розвитку та виклики. Бізнес інформ. 2024. Вип. 1, № 552. С. 258–266. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-258-266>.
Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB). МСФЗ 15: Дохід від договорів з клієнтами. Київ: Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf